

Litt om Ingas historie!

Da kong Håkon Sverressons kom østenfra Götaälv, oppholdt han seg nokså lenge i Borg utover høsten. Da var det en kvinne hos ham der som het Inga. Inga fra Varteig skal ha vært meget vakker. Hun gjorde Håkon Sverressons bekjentskap høsten 1203 under et opphold hos sin frende Audun, en av de gjeveste menn i Borg, og hun hadde mange gode frender i Borgarsyssel; de ble kalt "varteiginger" eller menn fra Varteig. Inga bodde i kong Håkons hus, kongen delte seng med henne; Håkon Galen og flere av kongens

betrodde menn visste om det. Kong Håkon reiste fra Borg inn til Oslo og deretter vestover i landet. Dronning Margrete, som hadde vært gift med kong Sverre, og deres datter fru Kristin fulgte med ham fra Oslo. Kong Håkon kom til Bergen før julefasten og lot stille til et stort julegjestebud.

I julen samme vinteren fikk kong Håkon en sykdom som førte til hans død. Han døde åttende dag jul.

Den sommeren ble Inge tatt til konge. Men baglingene hadde samlet flokk i Viken, der var danskekongen og biskop

Nikolas. Inga, var da øst i Borgarsyssel i bygden Heggen på en gård som kalles Folkenborg; der var det en messeprest som het Trond. Der ble Inga syk og hun fødte et guttebarn. Trond prest visste at Håkon Sverresson var far til gutten, han døpte barnet i all hemmelighet og lot ingen andre enn sine to sønner og sin kone få lov til å holde på det. Trond prest fostret gutten i hemmelighet.

En mann på Huseby het Erlend, han var frende av kong Sverre, av Guttorm Gråbardes

ætt. Trond prest gikk til Erlend, og de ble enige om at de skulle la så lite som mulig bli kjent om denne gutten, og det året var han hos Trond prest. Men neste vinter før jul dro de av sted østenfra Borgarsyssel,

Trond prest og Erlend, og de hadde med seg kongssønnen og hans mor Inga og dro til Oppland i all stillhet, julaften kom de til Hamar-kaupangen på Hedmark. Der var to av birkebeinenes sysselmenn, Fridrek Slafse og Gjavalld Gaute. De hadde mange menn i sitt følge, og de måtte stadig være på vakt, for det var bagler over hele Oppland. Ivar var biskop i Hamar da, han var, som han pleide, en stor uvenn av kong Sverres ætt og av alle birkebeiner. Enda de fór stilt med gutten, fikk biskopen likevel greie på at kongssønnen var kommet dit. Han bød gutten og mor

hans til seg i julen, sa som sant var, at det var frendskap mellom dem. Men birkebeinene stolte ikke på ham; de sa at gutten skulle komme til biskopen etter jul; nå var han trett av reisen, og det var hans mor Inga også, så de orket ikke å være sammen med så mange mennesker. Men så snart juledagen var over, fikk sysselmennene tak i tre hester og førte gutten og mor hans bort, de hvilte ikke før de kom nord til Lillehammer. Der ble de julen over godt skjult på en liten gård. I julen sendte birkebeinene bud over til Toten og alle bygdene omkring og stevnet til seg straks over jul alle de birkebeiner som var i nærheten. Da julen var over, brøt de opp fra Hamar-kaupangen og kom dit hvor gutten var ved Lillehammer. De tok mor og sønn med seg over til Østerdalen og derfra ville de nord til Trondheimen. Det ble en strevsom ferd, de fikk mye dårlig vær og frost og sne. Stundom var de ute om nettene i skoger og ødemarker, en kveld ble det så fælt vær at de ikke visste hvor de var. De lot da de to mennene som var best til å gå på ski, ta gutten med seg, den ene av de to het Torstein Skeivla, den andre Skjervald Skrukka; de fikk to bønder som kjentmenn til å vise vei. De gikk så fort de kunne, likevel rakk de ikke frem i bygden; de kom til noen utlær, der slo de ild og stelte gutten. Så fór veiviserne tilbake til følget, og ved midnatt kom de igjen til utløa. Det var ikke noe godt husvære, for det dryppet over hele løa nå da sneen smeltet av ilden. De fleste syntes det var bedre å være ute enn inne, og det var ingen annen føde for gutten enn sne som de smeltet i munnen på ham. Det heter Nåverdalen der de var kommet. Det var en ferd så tung og vond at de måtte brøyte seg vei gjennom sneen ved å stikke spydskaftene foran seg for å komme frem.

Men da de kom frem i Østerdalen, ga bøndene dem den beste hjelp, lånte dem ridehester

og viste dem vei. Det har vært sagt av lærde menn at det strev og den møye birkebeinene hadde på ferden og den frykt de hadde for sine uvenner før de kom frem nord til Trondheimen med kongssønnen, var mest å likne med den møye som Olav Tryggvason og hans mor Astrid hadde da de flyktet fra Norge øst til Sverige for ikke å komme i Gunnhild kongsmors og hennes sønners makt.

Årene gikk og i 1218 måtte Inga bære jernbyrden (glødende jern) i Bergen for å bevise hans kongelige herkomst. Og i en alder av 13 år kunne Håkon hylles som konge på Borgartinget. Denne hendelsen er gjengitt i Varteigs kommunevåpen, som viser en kvinneskikkelse med bandasjer hengende fra hendene. Så også medaljen fra marsjen. Det er også blitt fortalt at Inga smurte inn hendene med saft fra planten Rosenrot for å ikke bli helt forbrent.

God tur.